

„Ať žije Konvikt!“ Pět oslav deseti let uměleckého života

MILADA HRONOVÁ

Pět kateder dvou fakult se podílelo na oslavách deseti let existence Uměleckého centra Univerzity Palackého. Vydaly ze sebe to nejlepší.

„Dnes, když ráno přicházím do Uměleckého centra, nepřestávám vnímat jeho mimořádnost,“ řekl docent Jiří Štefanides, vedoucí katedry teorie a dějin dramatických umění.

Proměna bývalého jezuitského konviktu v umělecké centrum mohla začít až po listopadu 1989.

Především proto, že budova patřila armádě. „Je to neuvěřitelné, ale dříve tady byla Jánošíkova kasárna,“ připomněla v úvodní řeči docentka Hana Myslivečková, vedoucí katedry výtvarné výchovy, když zahajovala výstavu Inventura. Vernisáž byla zároveň expozicí oslav kulatého výročí.

Z jiného světa

„Tento objekt deset let žije,“ zdůraznil rektor Univerzity Palackého Miroslav Mašláň. Zbédovaný stav barokní památky zachytily i deset let

staré videodokumenty Horká kaše a 04.11.2002 aneb O konviktu slavném dobývání.

„V roce 1994 se intenzivně řešila otázka, kam s uměnovědnými a uměleckými katedrami. Jednu dobu tu dokonce byla idea, že půjdeme do S-klubu. Když jsme poprvé do konviktu přišli a měli jsme si vybrat prostory, strávil jsem zde asi hodinu s velmi zvláštním pocitem. Jakoby v těchto prostorách úplně jinak plynul čas. Na ulici jsem pak měl pocit, že jsem vystoupil z jiného světa,“ vzpomněl Štefanides.

Dnes je konvikt otevřen širokým kulturním aktivitám a slouží nejen akademické obci, ale celé veřejnosti. „Krásu a jedinečnost těchto prostor nám mohou bezesporu závidět mnohé vysoké školy, a to i ty, které jsou orientovány pouze na umělecké obory,“ řekla na oslavách děkanka pedagogické fakulty Libuše Ludíková.

Dědictví je povinnost

Konvikt se podařilo proměnit v umělecké „učiliště“, což oceňují i studenti. „Osobně jsem zde šťastný, studuje se mi tady výborně. Byl to od univerzity

moudrý krok, získat jezuitský konvikt,“ prohlásil Martin Galia, posluchač čtvrtého ročníku češtiny a hudební výchovy.

Slovo konvikt označovalo také společný domov s duchovním programem. „Přestože je objekt pro fakultu významným finančním problémem, je povinností veřejné vysoké školy pečovat o dědictví minulosti,“ uvedl děkan filozofické fakulty Jiří Lach.

Poté už Myslivečková zvolala: „Ať žije Konvikt! Jeho umělecký a tvůrčí duch!“ A číše sly vzhůru.

Pokračování na straně 5

Prezident Klaus jmenoval nové profesory Univerzity Palackého

Foto: MICHAL HANČOVSKÝ

Konvikt!

Na milimetry přesně musel do průjezdu vjíždět obrněný transportér. Taktak se vešel do brány, kterou hlídal v ošuntělé uniformě se vzorem jehličí vysloužilý voják s pupkem, co běžně vysedával na ohlazené lavičce. A když před nastoupené studenty (což nebylo akademické označení, ale vojenská hodnost nižší než vojín) nepochodoval zupák a pozdravil „Nazdar, soudruzii!“ tak při sborové odpovědi „Zdar soudruhu majore!“ opadávala omítka... To byl konvikt. Od dnešního Konviktu jej dělí 23 pádů listí. Napadlo mě, cestou na tu slávu, že tehdejší listopad, kdy studenti přišli oficiálně říct „Dneska vojna není.“ je už tak vzdálený... že jsem na nádvoří málem zakopl o takovou lesklou, povědomou – lavičku.

Pavel Konečný
šéfredaktor

■ Ludmila Stěpanova (62)

Narodila se v Kamensku na jihu Ruska v Rostovské oblasti. V 17 letech odešla studovat češtinu do Petrohradu. „Moje babička byla Polka a já si řekla, že když už tu polštinu trochu v uchu mám, že bych si přibrala nějaký další slovanský jazyk. A čeština mi připadala nejzajímavější,“ uvedla Stěpanova. Rozhodnutí nelituje.

Češtinu vyučovala na petrohradské univerzitě. Tamější katedra měla dlouhodobé přátelské kontakty s Univerzitou Palackého, což se odráželo ve stážích kantorů i studentů. „V roce 1991 mi jednou večer zavolal tajemník katedry slavistiky, její dnešní vedoucí, profesor Pechal, jestli bych nechtěla v Olomouci učit ruštinu,“ vzpomněla Stěpanova. Katedra tehdy chtěla ruského lektora, který umí česky. Nastoupila v září 1992. Nakonec se za ní přestěhoval syn i manžel.

„Kandidátskou práci jsem obhájila v Petrohradě, byla věnována českým

rčením s vlastními jmény, ale docentura mi nebyla uznána a musela jsem habilitačním řízením projít znovu. Sprac, která se věnovala diachronním procesům v ruské a české frazeologii,“ vysvětlila čerstvá profesorka.

Frazeologie je podle ní zajímavý obor. „Ruská frazeologie má v sobě slovanské obrazy, ale ta česká má kromě slovanských i západoevropské. Je zajímavé zjišťovat, co je společné jádro a co se liší. Ruština nyní vstřebává hodně anglických kalků, které ale v češtině dávno existují, protože byly přebrány kdysi z němčiny. Jsou to například obraty „pověsit na hřebík“ nebo „být na jedné lodi“ – to jsou neologismy z období Gorbačova.“

Zastupuje také Českou republiku ve Frazeologické komisi Mezinárodního komitétu slavistů. „Budoucnost slavistiky je velká. Angličtina nikdy nepřeválcuje všechno,“ tvrdí Stěpanova.

■ Michal Otyepka (37)

Jeho cesta k chemii začala už v raném věku. „Vlastně na základní škole mě inspiroval pan učitel Krejčířík, tam jsem se zamiloval do chemie. A pak na gymnáziu ve Šternberku, kam jsem dojížděl, protože jsem nebyl vhodným kandidátem pro olomoucká gymnázia. Odtud mám zájem o fyzikální chemii,“ popsal své začátky Otyepka.

Na přírodovědeckou fakultu nastoupil studovat analytickou chemii, ale přestoupil na anorganickou chemii. Studium zakončil červeným diplomem. „Za celou dobu jsem neměl trojku a jen dvě dvojky. Z jaderné chemie a z krystalové struktury u profesora Kameníčka.“ Diplomku na katedře fyzikální chemie dělal pod vedením profesora Lasovského. Doktorát v Brně v Laboratoři struktury a dynamiky biomolekul. „Tam jsem se naučil to, co dnes dělám – predikování molekul a biomolekul, tedy enzymů a nukleových kyselin.“

Největší počet profesur dosud získali akademici lékařské (56), přírodovědecké (53) a filozofické fakulty (38). S větším odstupem se za nimi řadí pedagogická fakulta (12), fakulta tělesné kultury (9), cyrilometodějská (8) a právnická fakulta (7).

Nejmladšími profesory se může pochlubit přírodovědecká fakulta. Jsou to vedoucí katedry buněčné biologie a genetiky Zdeněk Dvořák (1974) a ředitel Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů a zástupce vedoucího katedry fyzikální chemie Radek Zbořil (1973), kteří nejvyšší vědeckopedagogickou hodnost obdrželi před dvěma lety.

„Historicky“ nejmladším profesorem byl v 34 letech jmenován zástupce vedoucího katedry informatiky Radim Bělohlávek (1971).

(mav, caf)

Pak přišla náhradní vojenská služba a asistentké místo na katedře fyzikální chemie. Od roku 2008 je jejím šéfem.

První vědeckou práci publikoval v roce 2000. Predikce vlastností molekul má podle něj spoustu využití. Například ve vývoji látek pro elektrotechniku, které by mohly v budoucnu nahradit křemík, nebo při vzniku součástí molekulárních robotů. „Snažíme se rozumět proteinům, popisovat jejich flexibilitu v mikroskopickém světě. Je to pochopení, které najde uplatnění v nanotechnologiích.“

Na jaře loňského roku jej vyzval profesor Hobza k tomu, aby zahájil profesorské řízení. Na pražský ceremoniál nakonec tři čtvrtě roku čekal. Profesuru získal po odevzdání souboru prací doložených v impaktovaných časopisech. Je autor nebo spoluautor v 75 případech.

ZMĚNY KLIMATU
Vlaštovky přilétají dříve.

2

U CAESARA
Krtičkova lyrická abstrakce.

5

DÁMSKÁ ZÁLEŽITOST
Africké tance na Václavkových kolejkách.

7

Klimatické změny: vlaštovky přilétají o jedenáct dnů dříve

VELENA MAZUCHOVÁ

Odborníci z olomoucké přírodovědecké fakulty nemají pochybnosti: většina ptáků reaguje na globální oteplování. Odezvy ptáků na měnící se klima jsou podle zjištění ornitologů nejvýraznější v souvislosti s nárůstem teplot. Zejména v jarních a letních měsících, kdy ptáci začínají hnízdit. Za posledních čtyřicet let se doba hnízdění u některých druhů posunula k dřívějšímu datu v řádu deseti dnů.

Teplota jako spouštěč

„Od teploty se odvíjí vývoj veškeré vegetace, na kterou navazují vývojové fáze hmyzu. Na něm je potom závislé přežití celé řady ptačích druhů, protože časují hnízdění tak, aby se potravinový vrchol nabídky shodoval s dobou, kdy se starají o mláďata,“ popisuje Peter Adamík, vědecký pracovník olomoucké katedry zoologie a ornitologické laboratoře.

Výrazný posun k dřívějšímu datu hnízdění zaznamenali ornitologové především u drozdů, vlaštovek nebo čápů. „Například přilet vlaštovek ze zimovišť se za posledních čtyřicet let posunul asi o jedenáct dnů,“ uvádí Adamík.

Ornitologická zjištění potvrzují také posuny ptačích zimovišť. „Například čápi, kteří obvykle přezimovali na africkém kontinentě, zůstávají na zimu v posledních letech už ve Středomoří a mnoho dalších ptačích druhů posunuje svůj areál z jihu dál na sever. Proto se u nás začínají častěji objevovat i dosud vzácní ptáci, například vlha pestrá nebo dudek chocholatý.“

Hnízdění některých dalších, mezi něž patří třeba fuhyk obecný, strnad obecný nebo čáp bílý, se také přesouvá do vyšších nadmořských výšek, protože i tam se začínají vyskytovat vhodnější podmínky pro hnízdění,“ doplňuje Adamík.

Vlha pestrá.

Foto: JOSEF CHYTIL

Životně důležité je přiletět ve správný okamžik

Složitou situaci „řeší“ stěhovaví ptáci, kteří musejí s přesností několika dnů správně odhadnout, jak v době klimatických změn načasovat svůj přilet z teplých krajů. Ona správná doba může přitom trvat jen velmi krátce, zato se v ní musí protnout okamžik přiletu, období vyvedení mláďat a potravinový vrchol hmyzu.

„Ptáci musí mít mláďata v době, kdy je hmyzu dostatek, což trvá třeba jen pár dnů. A doba od vylíhnutí z vajíček po vyvedení z hnízda je také poměrně krátká – většinou trvá asi dva týdny. Do tohoto období musí ptáci načasovat svůj přilet tak, aby potravinovou nabídku neminuli,“ popisuje Adamík.

Některé populace ptáků se v důsledku svého nepřizpůsobení mohou stát ohroženými druhy. „Může

je čekat i snižování početnosti nebo i vyhynutí. Je třeba ale zohlednit, že k podobným procesům docházelo v minulosti mnohokrát, klima nikdy nebylo statické. V tomto smyslu je evoluce nekompromisní: potomci zůstanou po těch jedincích, kteří se dokážou přizpůsobit. Ti, kteří toho schopni nejsou, vyhynou.“

Záleží na rychlosti

Jak ale ptáci v době klimatických změn mohou poznat, že přišel čas odletu? „Začíná převládat názor, že se ze zimovišť zvedají více méně ve stejné době jako dřív, mají to geneticky naprogramované. Co se mění, je jejich flexibilita – chladným či teplým vlnám přizpůsobují rychlost tahu,“ vysvětluje Adamík. Je-li teplota, přidají na tempu a místo 150 kilometrů za den jich urazí tři sta. Když se setkají s chladnou vlnou, zpomalí.

Důsledky klimatických změn mohou být pro existenci ptačího světa podle Adamíka i pozitivní. Pro některé ptačí druhy může oteplování znamenat větší nebo opakované snůšky vajec. „Mohou stihnout více hnízdních pokusů a vyvést pak i více mláďat,“ říká Adamík.

Těžký život kukačky

Komplikovaný životní cyklus v měnících se klimatických podmínkách je zvláště patrný u ptačích druhů se specifickými formami reprodukce. Při rekonstrukci ptačího hnízdění si ornitologové všimli také kukačky obecné, která jako hnízdní parazit klade ptákům do jejich hnízd vlastní vajíčka. Jak ta odpovídá na posun v datu hnízdění a jak se jí přizpůsobení daří?

„Zjistili jsme naprosto ojedinělý úkaz napříč celou Evropou. České, francouzské nebo rakouské kukačky vykazují zcela obdobný jev – stále méně se jim daří klást svá vajíčka do hnízd obvyklých časně hnízdních hostitelů. Většinou to byly červenka, konipas bílý nebo další druhy, které ale nyní hnízdí výrazně dříve a v době, kdy kukačka přilétá, už mají mláďata z prvních snůšek. Přiletět výrazně dřív by ale pro kukačky, které jsou poměrně choulostivé a mají specifické nároky na potravu,

znamenaloby riskovat svůj život. „Nezbývá jí, než se přesunout k druhům, které hnízdí později – například k rákosníkům. To může ale komplikovat úspěšnost snůšky vajíček,“ líčí kukaččí anabázi Adamík.

Od oteplování k lymeské borelióze

V přírodě zkrátka vše souvisí se vším. A propojenost jednotlivých životních procesů a cyklů, jejich posloupnost a vzájemná závislost vede až k člověku. Dokládá to i jedno ze zajímavých zjištění, ke kterému vědci dospěli při pozorování populace pěvců v lokalitě Nízkého Jeseníku. Už od sedmdesátých let tam jsou v ptačích budkách podrobně zapisovány údaje o hnízdění, snůškách a vyvádění mláďat. Pozorování se týkají i hlodavců, protože ti budky rádi obývají také.

„V minulosti bývalo běžné, že v nich na jaře vyhníždili ptáci, mláďata vyletěla a budky zůstaly na čas opuštěné. V červenci si je po probuzení ze spánku našli plši a nastěhovali se tam místo ptáků. Měli tam zase svoje mláďata a na konci léta zase zalezli zpátky pod zem na nějakých sedm až deset měsíců ke spánku,“ vypráví Adamík. Díky rychlému nárůstu teplot se ale plši začínají probouzet dřív a do budek se přemisťují v době, kdy tam ještě ptáci hnízdí. „To má na ptáky fatální dopad – plši jsou po zimě vyhladovělí a ptáci jsou pro ně vítanou potravou.“

A tak zatímco například lejsci bělokrcí mají ztráty na hnízdění čím dál větší, plchů přibývá. Přispívá k tomu i další důsledek klimatických změn. „Dřevinám, zejména bukům, na jejichž semenech je plch existenčně závislý, se snížil interval semenných let z původních čtyř na dva roky, což pro plchy představuje mnohem větší přísun potravy. A znamená to také jejich větší početnost.“

„A jak je to v přírodě pěkně pospojované, jde to dál. Na drobných hlodavcích, a tedy i plších, sají ve velkém klíšata. Plši jsou jakýsi rezervoár pro spirochéty borelií. V současnosti jsou poměrně početní a vzhledem ke své dlouhověkosti fungují skuteč-

Mgr. PETER ADAMÍK, Ph.D.

Člen katedry zoologie a ornitologické laboratoře. V současnosti studuje zejména fenologické odezvy zvířat na recentní změny klimatu. Spolupracuje s odborníky z Národního muzea v Praze, Českého hydrometeorologického ústavu a s kolegy z univerzit v Oslu, Trondheimu a Aberdeenu.

Je kurátorem zoologických sbírek Vlastivědného muzea Olomouc.

Od roku 2008 je šéfredaktorem ornitologického časopisu Sylva.

ně jako mnohaletý zásobník těchto bakterií. A s tím nepochybně souvisí prevalence výskytu lymeské boreliózy. V některých evropských regionech je doložitelný nárůst infekce u lidí,“ popisuje neblahý řetězec příčin a následků Adamík.

Jak pracuje ornitolog

Prvním krokem při zjišťování odezvy ptáků na klimatické změny je rekonstrukce časových řad a vytvoření databází, které umožňují srovnání údajů v rozmezí několika desítek let. „Sledování přiletů a odletů ptáků bylo vždycky jakousi samozřejmostí. Zdroje dat tedy hledáme v archívech, muzeích, lokálních časopisech a záznamech pozorovacích stanic. Je to mravenčí práce, která trvá roky, ale zpětně se takto dají získat úžasné údaje,“ uvádí Adamík. Nyní se s doktorandy pokouší rekonstruovat a popsat nejdelší časové řady přiletů a odletů ptáků do českých zemí. Dostali se až do roku 1828.

Další postup vyžaduje spolupráci s klimatologem a meteorologem, data o teplotách, srážkách a celkovém klimatu. „Tyto údaje pak přiřazujeme k datům z životních fází ptačích druhů a jsme schopni stanovit, jak přilétali a odlétali za dobu zhruba sto osmdesáti let,“ popisuje Adamík. Výsledkem výzkumu bude charakteristika přiletů a hnízdění asi padesáti ptačích druhů v Česku.

Lejsk bělokrcí. Vyskytuje se v listnatých lesích Moravy. Zimuje ve východní subsaharské Africe a k nám přilétá pouze na necelé čtyři měsíce. Foto: MIROSLAV KRÁL

Plech velký. Noční hlodavec, který obývá zejména staré listnaté lesy. Pověstný je svým neobvykle dlouhým zimním spánkem. Foto: PETER ADAMÍK

ODLÉTAJÍ I KOSI

Většina ptačích druhů, kterých bylo na území Česka zaznamenáno kolem 400, patří k ptákům stěhovavým. A nejsou to jen obecně známé vlaštovky, čápi nebo kukačky. Havrani, červenky, nebo holubi, které u nás vidáme v zimních měsících, totiž nejsou ti „naši“. Přilétají z území Ruska, Polska, pobaltských republik či Finska, zatímco ti čeští se přesouvají za teplem do Francie či Itálie. „Laik to nepozná, ale těch opravdu stálých druhů je jen pár, například městská populace kosa černého. Ale kosi, kteří sídlí v našich lesích, odlétají na jih Evropy,“ upozorňuje Peter Adamík. Podle něj záleží také na průběhu zimy. „Například sýkory za mírné zimy často zůstanou v lese, kde si drží svá teritoria. Ve chvíli, kdy napadne hodně sněhu a přijde silný mráz, přiblíží se k lidským obydlím. A pokud ještě víc přituhne, pokračují dál směrem na jih. Zvířata mají schopnost se takto rozhodovat.“

PRVNÍ KROK

Rubrika prvních zkušeností absolventů Univerzity Palackého s reálným životem.

ONDŘEJ MARTÍNEK

S Olgou se znám přes šest let ještě z hodin ruské konverzace, kdy mi pomáhala s jejím rodným jazykem a já ji pedantsky opravoval české koncovky. Dnes mluví česky plynule stejně jako rusky, i když typické ráčkování ji neopustilo. Přesto není sama se sebou spokojena a neustále mě pobízí, ať ji opravuji i sebemenší odchylky od gramatiky. „I proto čtu hlavně české autory a dívám se na české filmy. Jestli tady chci žít a pracovat, musím vás a vaši zemi znát,“ říká odhodlaně a dodává: „Doma jsem tady.“

Do Česka se vydala po absolvování střední školy a dvou letech strávených na univerzitě v Oděse, kde studovala politologii. Její otec má obchodní vazby na Olomouc, a tak byla volba místa pro další studium jasná.

„Do Olomouce jsem se hlásila na aplikovanou ruštinu, ale neudělala jsme přijímačky, takže jsem šla studovat ruskou a ukrajinskou filologii. Po pěti letech jsem získala magisterský titul, a k tomu i bakaláře z aplikované ruštiny, kterou jsem začala studovat ve čtvrtém ročníku filologie,“ popisuje svou cestu hned ke dvěma titulům. Když sem v devatenácti letech přišla, neuměla ani slovo česky. A tak vyrazila mezi olomoucké studenty a krok za krokem si osvojovala jazyk výměnou za svou osobitou srdečnost. Ostatně stejný recept by dala i současným studentům z jiných zemí, nebo naopak Čechům v zahraničí. „Nebát se mluvit, být aktivní, a hlavně chodit do hospod,“ směje se. Češi jsou podle ní totiž „strašně fajn“. „Názory na ně jsou sice různé, ale jsou schop-

„Čím více si toho člověk naloží, tím více toho zvládne,“ říká česká Ukrajinka Olga Rybak

ni komunikovat a chtějí komunikovat s cizinci, protože jsou otevření a zvědaví,“ zamýšlí se Olga.

Na Sigmu se vstává o půl šesté

Hned po absolutoriu v roce 2010 nastoupila Olga do lutínské Sigmy, tradičního českého výrobce odstředivých čerpadel pro průmyslové aplikace v energetice, petrochemii a vodním hospodářství, na pozici asistentky. „Dnes už pracuju jako obchodní referentka. Zpočátku využívali hlavně mé ruštiny pro překlady, ale postupně jsem se seznamovala s produkty čerpačnické techniky a teď se připravuju na samostatné obchodování s ruskými mluvícími zeměmi. Překládání je tak čím dál méně a spíše jen do ruštiny,“ popisuje svou pracovní náplň Olga.

V práci oceňuje především kolektiv zaměstnanců a jejich přístup k ní. „Jsem ráda, že mi dávají prostor, chtějí znát mé názory a pohled na věc. Jsou hodní a srdeční, vycházejí mi vstříc. Obzvláště to cítím u konstruktérů, kteří mají vůli mi něco dlouze vysvětlit, zopakovat to a berou ohled na to, že jsem nedělala technickou školu,“ vypráví energická referentka.

A jak si zvykala na střet s pracovním režimem? „Únava. To slovo asi vystihuje vše. To, že jsem musela denně ráno vstát o půl šesté a jít do práce. Prvních pár týdnů, možná měsíců, jsem tak byla úplně mimo. Nedokázala jsem si představit, že bych mohla po práci ještě dělat něco jiného než si lehnout. Starat se o rodinu, kdybych ji měla, vařit nebo jít někam cvičit po práci? Nemožné. Ale postupně jsem si na to zvykla. Myslím si, že čím větší zátěž si člověk nakládá, tím více toho zvládne. Nesmíš si připustit, že jsi unavený,“ přemýšlí.

Jsem pročeská a prozápadní!

Ačkoli se Olga už dávno zařadila do zástupu pracujících, pořád by ještě ráda šla studovat. Ideálně dálkově nějaký ekonomický obor nebo marketing.

„Bohužel v těchto směrech mi tři roky na aplikované ruštině nestačily. Sice můžeš studovat doma, ale to není ono. Škola a zkoušky jsou určitě

Olga Alexandrovna Rybak (*1985) Pochází z ukrajinské Oděsy, kde žila od svých pěti let, než se rozhodla vyrazit na Západ. Doma už se tak už pár let cítí v Olomouci, kde nastoupila v roce 2005 ke studiu ruské a ukrajinské filologie a posléze i ruštiny se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou oblast. Poslední dva roky pracuje v lutínské firmě Sigma Group na pozici obchodní referentky a netrpělivě vyhlíží povolení k trvalému pobytu. „Na Ukrajinu se vrátet nechci a trvalý pobyt pro mě bude formálním potvrzením toho, že jsem v Česku doma,“ říká se svým okouzlivým přízvukem Olga.
Foto: HELENA FIKEROVÁ

lepší motivace,“ říká. Zároveň plně využívá toho, co jí dala olomoucká univerzita. „Jakmile máme nějaký obchodní případ, řeším platební podmínky, logistiku, specifikace zboží a tak podobně, takže využívám znalostí z předmětů, které byly zaměřeny na obchodní korespondenci, management, marketing nebo bankovníctví. Zpětně mě jen mrzí, že se nedala v Olomouci studovat čistá ekonomie,“ dodává Olga nostalgicky.

Do budoucna přemýšlí také o přesunu do Prahy. Na rozdíl od Čechů, kteří v ní hledají útočiště především kvůli práci, Olze chybí velkoměsto. Oděsa, kde vyrůstala, má totiž bezmála milion obyvatel, a tak jí přijde Olomouc málo živá. Tak jako tak by v Česku ráda zůstala. „Hodně jsem si na Českou republiku zvykla. Ještě před rokem bych odjela jinam, kdyby byla příležitost. Dnes bych sice vyjela do ciziny taky, ale vrátila

bych se. Jela bych jen za zkušenostmi, za něčím novým. Poslední rok byl pro mě přelomový a uvědomila jsem si, že tady chci žít, že je to můj domov. Na Ukrajinu mě táhne jen má rodina.“

Podobně se podle ní rozhoduje i většina jiných Ukrajinců nebo Rusů, kteří přijdou do Česka studovat. „Co by dělali na Ukrajině? Tady jsou jednak lepší pracovní příležitosti, a jednak se v Česku může člověk prosadit tím, že je schopný, a ne jen díky protekci. Záleží tady daleko víc na člověku samém, zda bude úspěšný. Ale nechci zbytečně zabíhat do politiky,“ se smíchem dodává „pročeská“ Olga.

I proto netrpělivě čeká na povolení k trvalému pobytu. Bude mít jistotu, že je tady doma. Navíc, z praktického pohledu, nebude muset řešit víza jako doposud, a tak ušetří čas i peníze.

Svět tam venku je jiný

Podle Olgy má vstup do pracovního procesu ještě jeden aspekt. „Když jsem skončila školu a začala pracovat, najednou jsem zjistila, že svět venku není takový, na jaký jsem byla zvyklá při studiu, kde jsme se všichni znali, vypomáhali si, bydleli spolu, bavili se. Najednou se před tebou objeví nový velký svět a zjistíš, že ne všichni jsou tak hodní, že ne všichni tolerují tvůj přízvuk, že ne všichni tě neberou jako cizinku. Ale tu změnu pocítí i čeští studenti. Univerzita je svět sám o sobě, a realita je jiná,“ zamýšlí se Olga.

Poslední rok byl pro ni rozhodující. „V tom, zda to všechno přijmout tak, jak to je, a vyrovnat se s tím, nebo si říct: ne, tohle je v rozporu s tím co chci – a odjet odtud. Jinde by to ale nebylo zřejmě jiné. Uvědomíš si, že vysoká škola tě změnila, že rozeznáváš mezi těmi, kdo výšku mají, a těmi, kdo ne. Vnímáš to především v komunikaci. Ne, že by byli vysokoškoláci lepší, ale stačí, když strávíš třeba jen dva roky na vysoké škole a poznáš mezinárodní a otevřené prostředí, různé lidi. Lidé se víc o něco zajímají, jsou méně upjatí. A najednou poznáš ten druhý svět a musíš se s ním vyrovnat,“ přemítá pomalu. Zatímco já mám radost, že mluví česky skoro bezchybně.

Výsledky průzkumu: univerzité by se hodila druhá školka

V areálu holické průmyslové zóny Šlechtitelů by Univerzita Palackého mohla otevřít pobočku své mateřské školy. Dá se tak usuzovat ze zájmu, který jednoznačně vyplývá z proběhlého dotazníkového šetření.

Z přibližně dvou stovek odpovědí vyplynulo, že o školku má zájem devadesát rodin. Svě dítě by tam zcela jistě umístilo 35 z nich.

Vědecká centra, která vyrostou díky dotacím Evropské unie v zóně na ulici Šlechtitelů v Olomouci-Holici, posílí řada českých i zahraničních odborníků. „Právě jim a jejich rodinám bychom chtěli vytvořit dobré zázemí. A máme v plánu nejen mateřskou školu. Chtěli bychom, aby v těchto místech byla dobudována

Foto: archiv MŠ UP

infrastruktura a posílen i počet parkovacích míst,“ řekl děkan přírodovědecké fakulty Juraj Ševčík.

Mateřská škola olomoucké univerzity, zaměřená na stimulaci rozvoje funkcí pro úspěšné zvládnutí čtení, psaní a počítání, funguje od letošního února v rekonstruovaných prostorách Fischerových kolejí. Podle děkanky pedagogické fakulty Libuše Ludíkové by nová mateřská škola měla být detašovaným pracovištěm univerzitní mateřské školy. Bude tedy kopírovat i její koncept. „Zájem sice je, ale nikde není zaručeno, že tito zájemci skutečně přijdou,“ dodala Ludíková.

Školka chce letos zavést i výuku angličtiny. „Ve výtvarné a hudeb-

ní výchově hodláme pokračovat ve spolupráci s jednotlivými katedrami. Kromě logopedie a rozvoje grafomotoriky chceme rozvinout také diagnostiku a podporu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,“ uvedla ředitelka Taťána Nátěstová.

Od září zaplnilo mateřskou školu padesát dětí. „Ráda jsem tuto možnost na akademické půdě využila. Myšlenka skloubení role matky a akademické pracovnice mi připadá smysluplná,“ řekla Jana Kvintová z Katedry psychologie a patopsychologie Pedagogické fakulty UP.

Pedagogická a přírodovědecká fakulta do stavebních úprav a vybavení investovaly přibližně jedenáct milionů korun. (map)

Jiří Krτίčka – od minimalismu k lyricky přetavené krajině

PAVEL KONEČNÝ

Osmapadesátiletý akademický malíř Jiří Krτίčka učí malbu 14 hodin týdně. Na katedře výtvarné výchovy působí dvaadvacet let, a proto měl před vernisáží své výstavy trochu trému. Olomoucká instalace v Galerii Caesar, jejímž je navíc zakladatelem, je pro něj bytostně důležitá.

„Měl jsem obavy, jak výstava dopadne. Žiji v Olomouci dvacet let, mám zde studenty, celý okruh lidí, kteří mě znají... Kdybych měl výstavu v Praze a tady, ta olomoucká je pro mě důležitější. Bátl jsem se, že nedopadne dobře, což se mi stalo před léty v Šumperku. V malé galerii jsem chtěl udělat retrospektivu a prostě se nepodařila,“ řekl Krτίčka.

Čím se dá výstava pokazit?

Instalaci a výběrem. Hlavně instalací. Galerista Mirek Šubrt obrazy rozhodil, já jsem něco přehodil, ale pořád vypadala stereotypně. Přišel Láda Daněk, kurátor, a jenom mezi

dva velké obrazy vsunul malé a už to bylo ono.

Co na to vaši studenti?

Někteří přišli na vernisáž, přestože za to není zápočet.

Co u Caesara vystavujete?

Velké desky, sololit i plátno, některé jsou patnáct let staré. Maloval jsem je průběžně, domaloval jsem je až na výstavu. Nakonec jsem je podepsal a napsal letopočet 2012. Když je podepíšu, jsou hotové, už na ně nesáhnu.

Jak jste se k malování dostal?

Od dětství jsem maloval. Byl to můj sen. Dědeček Antonín Krτίčka byl knihař a měl i papírnickví. Tam jsou asi kořeny. Já jsem ho ale nezažil.

Jaký byl váš první obraz?

První kniha, kterou jsem dostal, byl životopis Vincenta van Gogha a první obraz jsem namaloval podle něho. Bylo mi kolem deseti let. Bohužel se nezachoval. Z té knihy jsem namaloval většinu obrazů. Vzal jsem si barvičky a maloval. Na něco tvrdšího, myslím, že na lepenky.

„Hmm, tady to je ucpaný. Teď to vidím. Je toho už tady moc – už to nemá prostor...“ Naštěstí jde o obraz bez podpisu, bez datace. Ještě jej může domalovat. Foto: PAVEL KONEČNÝ

A první plátno?

To bylo asi až na akademii. Pravděpodobně nějaká školní práce, už nevím.

Natahujete si plátno sám?

Je to levnější. Není to nic těžkého. Koupím rám, plátno natáhnu, našepnuji a maluji.

Kolik máte štětců?

Hodně. Žádný nevyhodím. I omalovanými se dá dobře malovat. „Kopáče“ mají zajímavou stopu.

Máte oblíbenou barvu?

Coelinovu modř. Vlastně všechny odstíny modré kromě blankytné. Tu nepoužívám, možná se k ní teprve propracuji. Ve škole jsem měl rád i kraplak, lazurní odstín červené.

Jaká je vaše inspirace?

U Caesara vystavuji například obrazy na plátně s námětem „Tři schránky“. Jsou to tvary, které jsem viděl na stropě v Domě umění v Brně. Každé sklo v okenním dílu mělo na sobě šedý otisk. Napadlo mě, že se malíři přišli podívat na svou posmrtnou výstavu a zanechali na skle svou stopu. Nakonec jsem ji redukoval do geometrického tvaru.

Mají všechny obrazy svůj příběh?

Mají. Ale může to být i jen členění plochy. Nejhorší je, když je plátno našepsované a člověk si říká, proč ho mám zkazit, je krásně čistě. Velká plocha je i určitou terapií. Při malbě si často říkám, že se vmalovávám do obrazu.

Kolik obrazů jste namaloval?

Nečísluji je. Ještě když žil otec, vedl mi sešit, do kterého zapisoval, jaké obrazy jsem daroval nebo prodal. Když zemřel, sešit jsem ztratil, nejsem tak pečlivý.

Prodáváte?

Rád, ale málo. Lidé nekupují. Některé obrazy, oleje, si ale chci nechat. Jako archiv. Většinou jsou pro mě zlomové nebo důležité, ty si nechávám. Není jich moc, snad patnáct...

Existuje v malbě něco jako módní trend?

Ano, stačí se podívat do komerčních galerií. Jsou tam převážně kýče nebo polokýče. Prostě „střelivo“.

JIRÍ KRτίČKA

Pochází ze Šumperka a na pražské akademii vystudoval krajinu. Postupně ji přetavil do geometrie. Stal se členem Klubu konkretistů 2. „V minimalistické poloze jsem výstavou na Sovinci došel až k absolutnímu minimalismu. V pokračování bych se opakoval, malba by se stala stereotypní,“ komentoval svůj vývoj Krτίčka. Pořád se cítí krajinářem. „Do krajiny jsem jezdil rád... Dnes dělám věci ze zážitků, které se postupně přetaví. Například zážitky od Severního moře...“ Říká, že tvoří lyrickou abstrakci.

„Ať žije Konvikt!“ Pět oslav deseti let uměleckého života

Dokončení ze strany 1

Výstava Inventura je jediné, co z oslav zůstane viditelné a hmatatelné delší dobu, poté co dozněly tóny v podání Komorního souboru katedry muzikologie nebo Free Jazz Tria, poté co se rozsvítilo v promítacích sálech, poté co se odlišili herci.

„Inventura je nabitá živou energií. Je to sonda do současného stavu výuky ve všech ateliérech, které máme. Najdete v ní vše, co se dnes na katedře dělá i to, co se udělalo v posledních letech,“ uvedla Myslivečková. Výstava je přístupná do 30. listopadu.

Budovy konviktu sloužily po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 a po přeložení univerzity do Brna v roce 1778 k nejrůznějším účelům. Byla zde vojenská nemocnice, lazaret i kasárna. Univerzita Palackého získala a zrekonstruovala zchátralou budovu konviktu v 90. letech podle projektu architektů Jana Polácha a Petra Fabiána. Dnešní Umělecké centrum zahrnuje posluchárny, specializované učebny, dílny, ateliéry a také divadelní a filmový sál.

V Uměleckém centru UP sídlí katedry:

- výtvarné výchovy
- hudební výchovy
- muzikologie
- divadelních, filmových a mediálních studií
- dějin umění

„Budova stará několik staletí a vypadá zachovaleji, než některé mnohem mladší stavby univerzity,“ ocenil baroko i po řemeslné stránce rektor Miroslav Mašláň. Foto: PAVEL KONEČNÝ

Recenze

Labutí jezero bere dech

Po deseti letech se do Moravského divadla Olomouc vrací Labutí jezero, pohádkový balet, jehož premiéra splnila veškerá očekávání a brala dech.

Jeden z nejnáročnějších a nejkrásnějších baletů z dílny Petra Iljiče Čajkovského jsme poprvé mohli vidět v pátek 2. listopadu. Režie se ujal Robert Balogh a dvojroli Odetty – princezny zakleté do labutě – a černé labutě Odilie svěřil Yui Kyotani, nově posile pro olomoucký balet. V nesmírně náročné dvojroli alternují Karolina Zarach a Jelena Iliina. Po jejím boku v hlavní mužské roli tančil Ivo Jambor jako princ Siegfried, jehož střídají Dmitrij Savakov a Arkadiusz Orłowski.

Pověst olomouckého baletního souboru byla dosud výborná, avšak v mých očích stoupla ještě výš. Kyotani s Jamborem tančili s naprostou lehkostí a elegancí, z jejich pohybů bylo možno číst, co chtějí sdělit, i přesto, že jejich tváře byly němé. Nebyli to však jen zástupci hlavních rolí, kdo v premiérovém večeru zářil. Celý baletní soubor opět dokázal své kvality. Díky vedení bývalé tanečnice Národního divadla Hany Vláčilové, která se ujala choreografie, byly výkony všech tanečníků excelentní. Zvláště impozantní je společný tanec labutí – tanečníci byli geniálním způ-

Yui Kyotani.

Foto: MICHAL HANČOVSKÝ

sobem rozestavení tak, že kamkoliv se v danou chvíli naklonili nebo pohnuli, byly mezi nimi na milimetry přesné mezery.

Nádheru Labutího jezera podtrhovaly krásné kostýmy z dílny Romana Šolce a také scéna, kterou dala Vláčilová na starost Martinovi Černému. Labutí jezero je jedno z nejlepších představení letošního roku, na jehož reprízu lze do Moravského divadla zajít 7. prosince.

Denisa Knausová
studentka české filologie
a divadelní vědy

VELMI DOPORUČUJI
90 %

„Byl to dril,“ vzpomíná s láskou na wu-šu v Šanghaji fyzioterapeutka

MARTIN VIŠŇA

Neobvyklým a intenzivním zážitkem se může pochlubit trojice studentů fakulty tělesné kultury. Díky spolupráci se Shanghai University of Sport strávili na Dálném východě měsíc v letní škole bojových umění.

„Dozvěděla jsem se o tom od přítele,“ vrací se na úplný začátek čínského pobytu studentka Fyzioterapie Kristýna Šulavová. S přítelem Karlem Fialou, posluchačem Rekreaologie, a jeho kolegou Radkem Dvořákem nakonec úspěšně prošli výběrovým řízením a 14. července spolu seděli na palubě letadla směr Šanghaj.

„První šok přišel už po vystoupení z letadla, když nás vyzvedával Čech, který tady už delší dobu studuje,“ vypráví Kristýna o prvních momentech na čínské půdě. „Další přišel cestou na koleje, protože v Číně snad neexistují žádná dopravní pravidla, je to chaos. A všichni troubí. Asi jen proto, že mají radost z klaksonu.“

Like you want

Zvykat si ovšem museli na mnohem více věcí. Třeba na nedokonalou komunikaci. „Sešli se tam lidé z Evropy a z Asie. Třeba kluci z Vietnamu uměli jen yes, no a good morning. To bylo všechno. Náš trenér uměl anglicky o něco lépe, ale stejně na nás většina vyučujících mluvila čínsky,“ tvrdí Kristýna.

Protože nemohla bydlet na koleji se svým přítelem, sdílela pokoj s Francouzskou Marion. I s ní byla

Foto: archiv Kristýny Šulavové

těžká domluva, protože na většinu otázek odpovídala: I don't know, like you want. „I když jsme se jí třeba ptali, jestli nemá hlad,“ dodává Kristýna na téma jazykové bariéry. Často prý pomáhaly ruce, nohy a úsměv.

Trochu jiné cvičení

Mladá Olomoučanka se bála spíše toho, že mezi dalšími studenty letní školy nezapadne, co se cvičení týče. „Nikdy jsme wu-šu nedělali. Přítel je judista, já trénovala spíše japonské styly. Byli tam ale i lidé, kteří dosud nedělali žádné bojové umění, takže obavy byly zbytečné,“ uvádí.

I přes absolvovanou průpravu ale podle ní tréninky nebyly žádný med. „Wu-šu je úplně něco jiného, než co jsem cvičila. Je otevřenější, velmi akrobatické s výraznými pohyby a klade velký důraz na protažení těla,“ popisuje bojový styl, kterému se v Šanghaji věnovali.

„Trochu jsme si z protahování dělali srandu, ale jen do doby, než přišel trenér, ať uděláme provaz, že

chce zjistit, jak jsme flexibilní. Pak na nás zaklekl a péroval nás k zemi, přes bolest,“ vzpomíná Kristýna na propoceně chvíle v tělocvičně. Byl to dril a snad pokaždé se někdo zranil, i z lidí, kteří cvičili bojová umění delší dobu. „Jeden Němec se zranil již při prvním tréninku, tak letěl domů.“

Ibalgin a antibiotika

Propoceně chvíle to během dvouhodinových tréninků byly doslova, protože velkým problémem pro Evropany bylo také subtropické klima. „Začínalo se rozcvičkou, rozběháním, pak následovaly drily wu-šu, různé kopy, akrobacie a další sestavy, na konec zase protažení a nástup. Stávalo se, že někdo zkolaboval, protože jsme na takové klima nebyli zvyklí, a někteří trenéři odmítali zapnout klimatizaci, protože to není dobré pro tělo,“ komentuje Kristýna podnebí, které většina Evropanů odnesla nemocí.

Zdravotní komplikace se nevyhnuly ani olomoucké trojici. Rekreaolog Radek Dvořák prý zakusil čínská antibiotika, Šulavová s přítelem sice odchodili všechny tréninky, ale vybavení ibalginem na bolest. „Zranění se mi také nevyhnulo, měla jsem přeta-

ženou nohu, ale hrdostr nám nedovolila být jediný trénink vynechat,“ tvrdí.

Borci a bourci

Studium letní školy bojových umění nicméně nebylo jen cvičení, ale také poznávání čínské kultury a výlety. Absolvovali například workshop kaligrafie a navštívili některá šanghajská muzea. „Velký dojem ve mně udělal třídní výlet do Hangčou a Sučou, kde jsme prošli největší továrnou na výrobu hedvábí a mohli si osahat i červy bource. Hodně se mi líbily také tradiční čínské zahrady,“ vyjmenovává Kristýna.

Poznávali i kuchyni. „Jídlo v kantýně nebylo dobré. Všechno tepelně upravují, i zeleninu. Všechno plave v oleji. Některé kombinace, jako například rozšlehané vejce s rajčetem, jsem nikdy nejedla,“ hodnotí šanghajskou menzu.

V restauraci nebo na ulici si prý pochutnali mnohem více. Kristýně zvláště učaroval hot pot, který patří k čínským tradicím. „Uprostřed stolu je hrnc s nějakým vývarem, každý si tam z připravených ingrediencí něco vhodí a uvaří. Bylo nás na to šest nebo sedm, ale ani jsme to všechno nesnědli. Obecně tam mají velké, ale levné porce. Vodu je třeba si ovšem kupovat,“ tvrdí.

Nakonec – tajfun

I k tomu, aby se člověk v Šanghaji, jednom z největších měst světa, najedl, potřebuje ostré lokty. „Funguje to tam úplně jinak, bez drzosti je těžké se prosadit. Běžně předbíhají ve frontách. Bez znalosti čínštiny jsme na ně mohli leda ukázat prstem a zamračit se,“ uvádí Olomoučanka příklady z ulice.

WU-ŠU

Čtyři tisíce let staré bojové umění wu-šu používá častěji termín kung-fu. Wu-šu vyžaduje náročný fyzický trénink a absolutní kontrolu nad tělem. Cvičící se musí naučit také trpělivosti, vytrvalosti a pokoře.

Mimo jiné ji zaujal také kontrast komerčních a chudinských čtvrtí, kdy často stačí jen zajít za roh domu. „Dostali jsme se i do vyložené chudé ulice, která přitom byla jen pár kroků od přeplněné obchodní třídy. Přijde mi, že v Číně není žádná střední třída, že tam jsou bohatí, chudí a mezi tím studenti,“ přemýšlí.

Závěr pobytu v Říši středu zkomplikoval letním posluchačům sportovní univerzity tajfun. Během bouří byl zrušen veškerý program, nemohli ven, pouze sledovali zprávy na internetu. „Vypadalo to, že neodletíme,“ vzpomíná Kristýna. Letadlo domů už ale letělo podle plánu.

Do Číny se chce Kristýna s přítelem vrátit. „Ještě jsme neviděli Velkou zeď!“

Foto: archiv Kristýny Šulavové

Foto: archiv Kristýny Šulavové

Sport pro postižené

Studenti s postižením mohou navštěvovat speciální sportovní programy v Akademik sport centru. Podmínkou je zakoupení karty za 300 korun.

Sportovní hry vozíčkářů se budou konat ve sportovní hale. Podmínkou je účast alespoň osmi lidí. Boccia bude probíhat v tělocvičně NA 230 na fakultě tělesné kultury. Třetí nabízenou aktivitou je lukostřelba pro tělesně postižené v loděnici.

„Podařilo se vyjednat, že se tyto programy otevrou i pro Olomoučany se zdravotním postižením,“ uvedl Martin Kučera z Centra podpory studentů se specifickými potřebami. (vim)

Boccia. Foto: MIREK HODEČEK

Africké tance – dívčí záležitost na Václavkových kolejích

MONIKA HRUŠKOVÁ

Temperamentní hudba, dynamika a přitom jemnost. Tak by se dal charakterizovat africký tanec, který je podobným cvičením jako zumba, tae bo, aerobik nebo něco dalšího, u čeho se hopsá, tančí a přitom hraje nahlas muzika.

Každý čtvrtek večer pořádá Akademik sport centrum „afriku“ na kolejích Bedřicha Václavka. „Africký tanec je vhodný pro každého, protože všechny pohyby, které tančíme, vycházejí z přirozených pohybů těla,“ řekla lektorka Lucie Krausová, která se dříve věnovala hip hopu.

Africké tance nejsou klasické, ale moderní. „Jsou to africké pohyby do moderní hudby. Pouštím třeba Waka Waka od Shakiry, aby to holky chytlo,“ vysvětluje Lucie, která studuje logopedii na pedago-

Africký tanec – kolumbijská zpěvačka – Václavkovy koleje.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

gické fakultě. Přiznala, že na její hodině ještě žádný mladík nebyl. „Kdyby sem přišel kluk, byla bych ráda. Všechny tance původně děla-

li chlapi. Teď je to naopak a oni se stydí,“ směje se Lucie.

Hodina je rozdělená do dvou částí, po kterých následuje ještě závě-

rečné protažení. V první polovině lektorka předvede a ostatní opakují předvedené pohyby. Následuje druhá část, kdy se učí sestava. Z hudby sálá energie.

„Pokud nechodíte na hodiny pravidelně, může to být trochu problém, ale snažím se vždy všechno zopakovat od začátku,“ tvrdí Lucie. Sestava je sice snadno k nalezení na stránkách Akademik sport centra, ale Lucie má i svoji vlastní. „Nikam si ji nezapíšu, mám ji tady,“ zatuká si na čelo. V paměti prý udrží kroky několik let.

„Myslím, že je to jeden z nejlepších kurzů,“ řekla po cvičení dvacetiletá Kamila. Podle ní je největší rozdíl v tom, že vychází z uvolněných pohybů těla. Míša s Adélou, které si chodí pravidelně ve čtvrtek zatancovat, také souhlasily: „Náděrně se z toho vydovádíš, vyblázníš, vyžiješ. Nabije tě to pozitivní energií. Důležité je nestydět se a prostě si to užít.“

Stane se

■ úterý 20. listopadu (16.00)
Dokument **Vzdám to až zítra** nastolí otázku, kam až může zajít společenská a politická poptávka po rychlém nalezení a odsouzení pachatelů zločinu. Vstup zdarma, Velká posluchárna Teoretických ústavů LF UP.

■ středa 21. listopadu (17.00)
Přednášku Tomáše Halíka **Křesťanství po náboženství** v aule FF UP doplní autogramiáda nové knihy. Následuje studentská mše v kostele P. Marie Sněžné.

■ středa 21. listopadu (19.00)
Koncert sboru **CORO PICCOLO UP Olomouc** představí dílo B. Pergolesiho: **Stabat Mater**. Kaple Božího Těla v UC UP.

■ pátek 23. listopadu
Promoce absolventů doktorských studijních programů a předání jmenovacích dekretů docentům. Aula PF UP.

■ úterý 27. listopadu (14.45–17.30)
Přijďte si poslechnout Jana Linharta a Filipa Podstavce! **Dva řečníci, jedno téma: SEO od pravěku po současnost**. Vědeckotechnický park UP, Šlechtitelů 21.

■ úterý 27. listopadu (16.00)
Projekce dokumentu **Běloruský sen**. Unikátní pohled na totalitní praktiky. Vstup zdarma. Velká posluchárna Teoretických ústavů LF UP.

■ úterý 27. listopadu (19.00)
Soubor Moens Praha představí hudbu mladší generace skladatelů. Program: Miroslav Pudlák, Peter Graham, Hanuš Bartoň, Michal Nejtek. Vstup zdarma. Kaple Božího Těla UC UP.

■ středa 28. listopadu (19.00)
Nemrtví jsou mezi námi. Strhující filmová adaptace bestselleru Anne Riceové **Interview s upírem**. Filmový sál UC UP.

■ středa 28. listopadu (19.00)
Koncert k slavnostnímu otevření budov Ústavu molekulární a translační me-

dicíny a dostavby Teoretických ústavů LF UP. Vstup zdarma. Sportovní hala UP.

■ čtvrtek 29. listopadu (11.00)
Přednášku k počtům J. L. Fischera s názvem **Úloha imunitního systému při vývoji a terapii nádorů** pronese prof. **Blanka Říhová**, přední světová mikrobioložka a imunoložka. Aula PŘF UP.

■ pátek 30. listopadu (10.00–16.30)
6. ročník konference **Kulturní a sociální antropologie východní Asie** se zaměří na téma jazyk a společnost v současném Japonsku, Koreji, Číně a Vietnamu. Filmový sál UC UP, 3. patro. (Isk)

Zopakovali si promoci z roku 1962

Někdejší studenti přírodovědecké fakulty si 9. listopadu připomněli padesát let od absolutoria. Na zlatou promoci přišel i současný člen katedry biochemie profesor Pavel Peč nebo někdejší rektor Lubomír Dvořák. „Na studentská léta se nedá zapomenout. Je dobře, že fakulta zlaté promoce zavedla,“ prohlásil Peč. Pojem „zlatý absolvent“ byl pro setkání bývalých studentů zaveden poprvé právě na přírodovědecké fakultě. Ke zlaté promoci se absolventi scházejí od roku 2007. (mav)

Foto: MAREK OTAVA

Kam na dobrou kávu?

Pití kávy se v Česku nejmohutněji rozšířilo před první světovou válkou v dobách Rakouska-Uherska. A hojně rozšířeným způsobem pití kávy byl takzvaný turek. Dnes chodíme nejčastěji na espresso, do kterého chceme hodně vody – taková česká varianta. Ale kávová kultura italského ritu začala pronikat i za Alpy a pomalu dorazila i za soutok Dunaje s Moravou.

O svůj názor na nejlepší místní kavárnu jste se s námi podělili na Facebooku.

„Nejraději si zajdu do Café Sant' Angelo, příjemná obsluha, prostředí a skvělý švédský koláč,“ uvedl Ondřej Němčák. Monika Weilová za jednu z nejlepších kaváren považuje CAFE Delux. Petr Brinček doporučuje kafe ze stánku na tramvajové

zastávce vedle muzea (u městské knihovny) a v McDonaldu. „Zkuste Kia Ora cafe... – výborná káva, ceny a suprová obsluha přímo od majitelky. Kávu dělá s láskou,“ tvrdí Aleš Příborský. Tereza Janesová k tomu přidala Cafe 87 a CafeLand. Monika Tomášková uvedla, že dobrou kávu dělá Henri na náměstí. Kristýně Vojtechsdóttir Vaňkové nejvíce chutná

v La Fée. Jan M. Květina prohlásil, že se to odvíjí od situace. Káva potřebná pro „nakopnutí motoru“ při odchodu na osmou do školy by podle něj v každém milovníkovi kávy vyvolala menší infarkt.

Korunu tomu všemu nasadil komentář z knihovny: „Soudě podle vůně si nejlepší kávu vaří studenti u nás v knihovně.“ (mar, caf)

UNIVERSITAS PALASCACIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palašáka

UP poprvé nakoupila energii na energetické burze. Pořídila tak do dávky 25 tisíc MWh elektřiny a téměř 30 tisíc MWh zemního plynu na roky 2013 a 2014. Nákup na burze pomohl snížit cenu energií až o pětadvacet procent oproti loňskému roku. (**Deník, Právo, olomouckenovinky.cz | 14. 11.**) **Lidová moudrost říká, že se nejvíce ušetří, když se vůbec nenakoupí. Nezapomněli jste zhasnout v kanceláři?** ■ Naplní přímá volba prezidenta očekávání občanů, nebo přinese další zklamání a deziluzi? Na tuto a řadu dalších otázek se v olomouckém Café 87 snažil nalézt odpověď politolog Tomáš Lebeda z filozofické fakulty. Fakt, že budeme moci volit hlavu státu přímo, může podle Lebedy přinést také řadu nepříjemností. (**parlamentnilisty.cz | 1. 11.**) **Jednou z těchto nepříjemností by mohlo být, že si zvolíme takového prezidenta, jakého si zasloužíme.** ■ „Mám jen tři hráčky, které umějí hrát volejbal,“ nešetřil kritikou kouč volejbalistek Sportovního klubu UP Jiří Teplý po prohraném domácím utkání s pražským Olympem. Některé hráčky podle něj umějí blokovat, jiné přijímat, bohužel jsou v týmu jen dvě až tři, které zvládají všechny odbíjenkářské činnosti. (**Mladá fronta DNES | 12. 11. 2012**) **Existují holt oblasti, kde úzká specializace není konkurenční výhodou.** ■ Hasičem roku 2012 se stal Lukáš Dacík. Hlavní cenu v soutěži o nejkrásnějšího hasiče si z Prahy odvezl jednadvacetiletý Vlčnovjan mimo jiné i zásluhou své vysportované postavy. (**Slovácké novi-**

ny | 7. 11.) **Zahlédnout ji lze i v Olomouci, vítěz studuje obor Ochrana obyvatelstva na fakultě tělesné kultury.** ■ Před deseti lety se umělecké a uměnovědné obory UP přestěhovaly do zrekonstruovaného konviku. Výročí univerzity oslavila výstavou, koncerty, divadlem a sérií dokumentárních filmů. (**Deník, Právo | 14. 11.**) **Vivat!** ■ Do několika let prý bude běžné, když si ráno při čištění zubů „popovídáme“ se zrcadlem. Změří nám tlak, tep či cukr a data o naší kondici odešle lékaři. To není sci-fi, to je vize telemedicíny. Mezi její průkopníky patří Miloš Táborský z I. interní kliniky Lékařské fakulty UP a zakladatel Národního telemedicínského centra. Na UP od příštího roku vznikne dobrovolný studijní předmět e-Health, který se bude léčením na dálku zabývat. (**Týden, Mladá fronta DNES | 6. a 13. 11.**) **Čím se budou živit ti lékaři, kteří neumějí léčit ani zblízka?** ■ Paralympijský den jako součást projektu integrace dětí s tělesným znevýhodněním do třídního kolektivu patří mezi významné počiny Gymnázia Kroměříž. Úspěšný je také díky spolupráci se studenty a pedagogy z katedry aplikovaných pohybových aktivit UP. (**Kroměřížský deník | 9. 11.**) **Ti totiž vědí, že zdravý člověk se nepozná podle dokonalého těla.** ■ „Teprve časem se člověk naučí ocenit i to pozitivní a hodnotit vína ne jako gynekolog, ale jako milenec,“ říká ostravský vínobuditel, velvyslanec sherry v České republice a absolvent olomoucké lékařské fakulty Martin Krístek v textu věnovaném degustaci vína. (**Moravskoslezský deník | 10. 11. 2012**) **A my se už pátým číslem snažíme udělat z vás milence nového Žurnálu. Věříme, že se nám to daří. Díky vám!**

